

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra DE FREMMEDE

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 118. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511884448.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

Madame Panthakaks stolte og ødsle Høflighed, tilloed mig ingenlunde at gaae ubeverted fra dem, saa gjerne, som jeg vilde; og jeg fandt at jeg ikke kunde sige Ney uden at gjøre hende Bebrejdelser - Det varede ikke længe førend min Vert fik Samtalen hendreyet paa sin YndlingsMaterie; og nu rustede vi os til Kamp for Alvor, i det stolte Forsæt engang for alle at afgjøre saa betydeligt et Spørgsmaal som det, enten vor Jord varden beste eller den verste af alle dem der kunde skabes - Alt som vor Trætte blev varmere forandrede den uformærkt sin Gjenstand; vi undersøgte, om der var noget got tilovers i vor Verden og blant Menniskene eller ey; og inden en Times Forløb, paastod Herr Panthakak med reene Ord, at alting paa vor JordKugle var afskyeligt; imedens at han med store Mundfulde fortærede en Flaske rød Viin, der smagte fortreffelig, og en Ragout, hvorom han selv maatte tilstaae at den fortjente at være tillaved i en anden Verden - Jeg derimod bekræftede med samme Iver at alting var got, eller i det mindste sigtede til det gode, imedens at jeg flyttede mig frem og tilbage paa en forbandet Træstoel, der ikke sigtede til mindre, end at gjøre mig reent lam for min øvrige LeveTid. Saaledes trættes Menniskene - || Min Vertinde, der ventelig var vant til slige Disputer var enten for uvidende eller for høflig eller for stolt til at blande sig i denne, uden med nogle foragtende Vink til hendes Mand, som intet brød sig derom, og nogle biefaldende til mig, hvorved jeg ikke lidet fandt mig styrked. - Da vi endelig mærkede det, som vi strax burde have mærked, at vi dog ikke var til Sinds at lade os overbeviise af hinanden, faldt vor Trætte efterhaanden bort af sig selv, og jeg fandt Leylighed at betroe Herr Panthakak det Forsæt, hvormed jeg længe havde gaaet svanger, og hvorom jeg har talt i mit første Blad - det, ved mine egne og andres lagttagelser, at bidrage saameget som mueligt til et 119 system om Mennisket med alle dets Tilbøyeligheder, Evner Færdigheder, Nykker og Luuner, Tænkemaader og Fordomme, og, som det forstaaer sig, at indrette det saaledes, at det kunde være til en sand Nytte, for de nu levende, og blant dem i Særdeelehed for mine kjære Landsmænd o. s. v. Han gjorde mig paa en angennem Maade bestyrthed, da han forsikkrede mig, at han, hvad Hoved-Sagen betraf, længe havde haft det samme Forsæt, som jeg, og at han endnu næstfølgende Dag vilde skaffe mig en Leylighed at udføre det, som jeg neppe skulde forsømme - Han fortalte mig herpaa at han paa sine Reyser var blevet bekjendt med nogle Udlændere, som for nærværende Tid opholdt sig i Kjøbenhavn, og som ofte forsamlede sig, fordi de intet bedre havde at bestille, og fordi de ikke kunde komme i Selskab med Danske uden enten at blive tilbedet eller udpebet, og ligesom det kunde treffe sig, blive holdt for Engle eller for Abekatte - De var, som han forsikkrede alle af moeden Alder og Fornuft, alle erfarne og bereyeste, og det som ingen af os holdt for det ringeste, alle af Middel-Standen - Af alle disse Aarsager sammementagne, troede han at de var best skikkede baade til at gjøre Opdagelser, og at skjælne de betydelige og karakteriserende Handlinger, som de var eller havde været Vidner til, fra de ubetydelige og almindelige, med et Ord, at bringe enhver af dem under sit rette Fag - Da de alle var || Fremmede, og ved en særdeeles Hændelse næsten hver af sit Folke-Slag, kunde de baade, som han meente, best udfinde og sammenligne de Hoved-Træk, som Nationerne har tilfælles, eller hvori de skille sig fra hinanden, og som enten Clima eller Regjerings-Formen, eller den herskende Religion eller andre mindre Omstændigheder efterhaanden har bildet; og man kunde tillige vente større Skarpsigtighed og meer Upartiiskhed af dem, end af indfødte - Denne sidste Post fattede 120 jeg, ikke uden Grund Mistanke til, helst da det var Herr Panthakak, som anmærkede den; jeg paastoed at der i det mindste maatte være to eller tre af mine Landsmænd o ver værende ved en Forsamling af denne Art; og det blev mig uden Vanskelighed tilstaaet - Tre Dage derpaa bragte Ridderen af den verste Verden mig i dette Selskab -